HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

15 aprilie 2021 *

„Trimitere preliminară – Apropierea legislațiilor – Sectorul telecomunicațiilor – Utilizarea armonizată a spectrului radio pentru benzile de frecvență de 2 GHz în vederea punerii în funcțiune a sistemelor care furnizează servicii mobile de comunicații prin satelit – Decizia nr. 626/2008/CE – Articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) – Articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) – Articolul 7 alineatele (1) și (2) – Articolul 8 alineatele (1) și (3) – Sisteme mobile de comunicații prin satelit – Noțiunea de «stație terestră mobilă» – Noțiunea de «componente terestre complementare» – Noțiunea de «calitate necesară» – Rolul componentelor de satelit și, respectiv, al celor terestre – Obligația operatorului de sisteme mobile de comunicații prin satelit selectat de a deservi un anumit procent din populație și din teritoriu – Nerespectare – Incidență”

În cauza C-515/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Conseil d’État (Consiliul de Stat, Franța), prin decizia din 28 iunie 2019, primită de Curte la 8 iulie 2019, în procedura

Eutelsat SA

împotriva

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes (ARCEP),

Inmarsat Ventures SE, fostă Inmarsat Ventures Ltd,

cu participarea:

Viasat Inc.,

Viasat UK Ltd,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, domnii A. Kumin (raportor), T. von Danwitz și P. G. Xuereb și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: franceza.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Eutelsat SA, de L. de la Brosse și de C. Barraco-David, avocats;

– pentru Inmarsat Ventures SE, de C. Spontoni, N. Brice și É. Barbier de La Serre, avocats;

– pentru Viasat Inc. și Viasat UK Ltd, de L. Panepinto, P. de Bandt și H. Farge, avocats, și J. Ruiz Calzado, abogado;

– pentru guvernul francez, de A.-L. Desjonquères, E. de Moustier și P. Dodeller, în calitate de agenți;

– pentru guvernul belgian, de P. Cottin și J.-C. Halleux, în calitate de agenți, asistați de S. Depré, avocat;

– pentru guvernul Regatului Unit, de S. Brandon, în calitate de agent, asistat de J. Morrison, barrister;

– pentru Comisia Europeană, de É. Gippini Fournier, G. Braun și L. Nicolae, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 noiembrie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 alineatul (2) literele (a) și (b), a articolului 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii), a articolului 7 alineatele (1) și (2), precum și a articolului 8 alineatele (1) și (3) din Decizia 626/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2008 privind selectarea și autorizarea sistemelor care furnizează servicii mobile de comunicații prin satelit (MSS) (JO 2008, L 172, p. 15, denumită în continuare „Decizia MSS”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Eutelsat SA, pe de o parte, și Autorité de régulation des communications électroniques et des postes [Autoritatea de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice și Serviciilor Poștale] (ARCEP, Franța), pe de altă parte, în legătură cu decizia acesteia din urmă de a acorda Inmarsat Ventures SE, fostă Inmarsat Ventures Ltd (denumită în continuare „Inmarsat”) drepturi de utilizare a unor componente terestre complementare (denumite în continuare „CTC”) de sisteme mobile de comunicații prin satelit.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

Constituția UIT

3 Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) este o instituție specializată a Organizației Națiunilor Unite, responsabilă cu tehnologiile informației și cu comunicațiile. După cum reiese printre altele din articolul 1 din Constituția sa, în cadrul UIT sunt atribuite la scară mondială spectrul de frecvențe radio și orbitele sateliților și sunt elaborate norme tehnice pentru a asigura interconectarea rețelelor și a tehnologiilor.

4 În conformitate cu articolul 2 din Constituția UIT, aceasta este formată din state membre și din membri sectoriali. În prezent sunt membre ale UIT 193 de state, printre care toate statele membre ale Uniunii, care, la rândul său, este „membru sectorial”.

5 Articolul 4 din această constituție, intitulat „Instrumentele [UIT]”, prevede la alineatul (3):

„Dispozițiile prezentei Constituții și ale convenției sunt completate cu cele ale regulamentelor administrative enumerate mai jos, care reglementează utilizarea telecomunicațiilor și care stabilesc relații între toate statele membre:

[…]

– Regulamentul radiocomunicațiilor.

[…]”

Regulamentul radiocomunicațiilor

6 Conferințele mondiale pentru radiocomunicații (CMR) au sarcina de a examina și, dacă este cazul, de a revizui Regulamentul radiocomunicațiilor prevăzut la articolul 4 din Constituția UIT. Acest regulament, în versiunea rezultată din CMR care a avut loc la Geneva (Elveția) la 23 ianuarie 2012 (CMR-12) (denumit în continuare „Regulamentul radiocomunicațiilor”), conține un capitol I, intitulat „Terminologie și caracteristici tehnice”, care cuprinde articolul 1 din acest regulament, intitulat „Termeni și definiții”. Acest articol este divizat în secțiuni, iar secțiunea III este intitulată „Servicii radio”. Secțiunile sunt ele însele divizate în puncte. În această secțiune III figurează printre altele punctul 1.25 al articolului 1 menționat, care are următorul cuprins:

„Serviciu mobil de comunicații prin satelit: Serviciu de radiocomunicații:

– între stații terestre mobile și una sau mai multe stații spațiale sau între stații spațiale utilizate pentru acest serviciu; ori

– între stații terestre mobile, prin intermediul uneia sau mai multor stații spațiale.

În plus, acest serviciu poate să cuprindă legăturile de conexiune necesare exploatării sale.”

7 Articolul 1 din Regulamentul radiocomunicațiilor cuprinde secțiunea IV, intitulată „Stații și sisteme radio”, care conține printre altele punctele 1.61, 1.63, 1.64, 1.67 și 1.68 ale acestuia, având următorul cuprins:

„1.61 stație: Unul sau mai mulți emițători sau receptori ori un ansamblu de emițători și de receptori, inclusiv aparatele accesorii, necesari pentru a asigura un serviciu de radiocomunicații sau pentru serviciul de radioastronomie, într-un anumit amplasament.

Fiecare stație este clasificată în funcție de serviciul la care participă în mod permanent sau temporar.

[…]

1.63 stație terestră: Stație situată fie pe suprafața Pământului, fie în partea principală a atmosferei terestre, destinată să comunice:

– cu una sau cu mai multe stații spațiale; ori

– cu una sau cu mai multe stații de aceeași natură, cu ajutorul unuia sau mai multor sateliți pasivi sau cu alte obiecte spațiale.

1.64 stație spațială: Stația situată pe un obiect care se află, este destinat să se deplaseze sau s-a deplasat dincolo de partea principală a atmosferei terestre.

[…]

1.67 stație mobilă: Stație a serviciului mobil destinată să fie utilizată atunci când se află în mișcare sau în timpul unor opriri în puncte nedeterminate.

1.68 stație terestră mobilă: Stație terestră a serviciului mobil prin satelit destinată să fie utilizată atunci când se află în mișcare sau în timpul unor opriri în puncte nedeterminate.”

Dreptul Uniunii

Decizia MSS

8 Potrivit considerentelor (1), (4), (5), (18) și (19) ale Deciziei MSS:

„(1) Astfel cum a fost confirmat de concluziile Consiliului din 3 decembrie 2004, utilizarea eficace și coerentă a spectrului de frecvențe radio este esențială pentru dezvoltarea serviciilor de comunicații electronice și contribuie la stimularea creșterii, a competitivității și a ocupării forței de muncă; accesul la spectrul de frecvențe radio trebuie facilitat pentru a ameliora eficiența și a promova inovarea, precum și o mai mare flexibilitate pentru utilizatori și o paletă mai largă de opțiuni pentru consumatori, ținând seama în același timp de obiective de interes general.

[…]

(4) Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (directivă-cadru) [(JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)] urmărește să încurajeze utilizarea și gestionarea eficientă a frecvențelor radio și a resurselor de numerotare, să elimine obstacolele rămase în ceea ce privește furnizarea rețelelor și a serviciilor asociate, să garanteze inexistența discriminării și să încurajeze crearea și dezvoltarea unor rețele transeuropene și interoperabilitatea serviciilor paneuropene.

(5) Introducerea unor sisteme noi care furnizează servicii mobile de comunicații prin satelit (mobile satellite services – MSS) ar contribui la dezvoltarea pieței interne și ar spori competitivitatea prin creșterea disponibilității serviciilor paneuropene și a conectivității între utilizatori finali, precum și prin încurajarea unor investiții eficiente. MSS reprezintă o bază alternativă inovatoare pentru diferite tipuri de servicii paneuropene de telecomunicații și radiodifuziune/multidifuziune, indiferent de poziția utilizatorilor finali, precum acces internet/intranet de mare viteză, servicii multimedia mobile, protecție civilă și ajutor în caz de catastrofe. Aceste servicii ar putea îmbunătăți în special acoperirea zonelor rurale din Comunitate, reducând diferențele de natură digitală în plan geografic, consolidând diversitatea culturală și pluralismul media și contribuind, în același timp, la competitivitatea industriilor tehnologiilor informației și comunicațiilor din Europa, în conformitate cu Strategia de la Lisabona revizuită. […]

[…]

(18) [CTC] reprezintă o parte integrantă a unui sistem mobil de comunicații prin satelit și sunt utilizate, în mod caracteristic, pentru creșterea numărului de servicii prin satelit furnizate în zonele în care este posibil să nu se poată menține un contact continuu cu satelitul din cauza obstrucționării profilului cauzate de clădiri și de relief. […] Prin urmare, autorizarea acestor [CTC] depinde în special de condițiile locale. Astfel, acestea ar trebui să fie selectate și autorizate la nivel național, sub rezerva respectării unor condiții stabilite de dreptul comunitar. Aceasta nu ar trebui să aducă atingere solicitărilor specifice adresate de autoritățile naționale competente candidaților selectați de a furniza informații tehnice prin care să menționeze modul în care anumite componente terestre complementare vor îmbunătăți disponibilitatea MSS propuse în zonele geografice în care comunicarea cu una sau mai multe stații spațiale nu poate fi asigurată la calitatea solicitată, cu condiția ca respectivele informații tehnice să nu fi fost deja furnizate în conformitate cu dispozițiile titlului II.

(19) Numărul limitat de frecvențe radio disponibile implică limitarea numărului de operatori care pot fi selectați și autorizați. Cu toate acestea, în cazul în care, în urma procesului de selectare, se constată că spectrul de frecvențe radio nu este limitat, ar trebui să fie selectați toți candidații eligibili. Numărul limitat al frecvențelor radio disponibile poate însemna că orice fuziune sau preluare a oricărui operator care furnizează MSS cu alt operator sau de către alt operator ar putea reduce în mod semnificativ concurența și, prin urmare, ar putea fi supusă controlului în conformitate cu legislația în domeniul concurenței.”

9 Articolul 1 alineatul (1) din această decizie are următorul cuprins:

„(1) Prezenta decizie urmărește să faciliteze dezvoltarea unei piețe interne competitive pentru serviciile mobile de comunicații prin satelit (MSS) în Comunitate și să asigure acoperirea treptată în toate statele membre.

Prezenta decizie instituie o procedură comunitară pentru selectarea operatorilor de sisteme mobile de comunicații prin satelit care folosesc banda de frecvență de 2 GHz, în conformitate cu Decizia 2007/98/CE [a Comisiei din 14 februarie 2007 privind utilizarea armonizată a spectrului radio pentru benzile de frecvență de 2 GHz în vederea punerii în aplicare a sistemelor care furnizează servicii mobile prin satelit (JO 2007, L 43, p. 32)], care cuprinde un spectru de frecvențe radio 1 980-2 010 MHz pentru comunicațiile Pământ-spațiu și 2 170-2 200 MHz pentru comunicațiile spațiu-Pământ. De asemenea, prezenta decizie stabilește dispoziții privind autorizarea coordonată de către statele membre a operatorilor selectați de a utiliza spectrul de frecvențe radio asignat în cadrul benzii respective pentru operarea sistemelor mobile de comunicații prin satelit.

(2) Operatorii de sisteme mobile de comunicații prin satelit sunt selectați printr-o procedură comunitară, în conformitate cu titlul II.

(3) Operatorii de sisteme mobile de comunicații prin satelit selectați sunt autorizați de statele membre, în conformitate cu titlul III.

[…]”

10 Articolul 2 alineatul (2) din decizia menționată prevede:

„[…] se aplică definițiile următoare:

(a) «sisteme mobile de comunicații prin satelit» înseamnă rețele electronice de comunicații și instalații asociate care pot furniza servicii de radiocomunicații între o stație terestră mobilă și una sau mai multe stații spațiale, între stații terestre mobile prin intermediul uneia sau mai multor stații spațiale, sau între o stație terestră mobilă și una sau mai multe [CTC] utilizate în poziții fixe. Un astfel de sistem include cel puțin o stație spațială;

(b) «[CTC]» pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit înseamnă stații terestre utilizate în poziții fixe pentru a spori gradul de disponibilitate al MSS în zonele geografice din raza de acțiune a satelitului (sateliților) sistemului în care comunicațiile cu una sau mai multe stații spațiale nu pot fi asigurate la calitatea necesară.”

11 Titlul II din Decizia MSS, denumit „Procedura de selectare”, cuprinde printre altele articolele 3 și 4 din această decizie. Articolul 3 alineatul (1) din decizia menționată prevede:

„Comisia organizează o procedură de selectare comparativă pentru selectarea operatorilor de sisteme mobile de comunicații prin satelit […]”

12 Articolul 4 alineatul (1) din aceeași decizie prevede:

„Se aplică următoarele condiții de admitere a candidaturilor:

[…]

(b) candidaturile precizează numărul de frecvențe radio solicitate, care nu depășesc 15 MHz pentru comunicațiile Pământ-spațiu și 15 MHz pentru comunicațiile spațiu-Pământ ce pot fi atribuite unui singur candidat, și includ declarații și documente justificative privind numărul de frecvențe radio solicitat, etapele necesare și criteriile de selecție;

(c) cererile includ un angajament din partea candidatului conform căruia:

[…]

(ii) MSS sunt disponibile în toate statele membre și unui procent de cel puțin 50 % din populație și acoperă cel puțin 60 % din suprafață terestră a fiecărui stat membru până la momentul precizat de către candidat, în cel mult șapte ani de la data publicării deciziei Comisiei [referitoare la selectarea candidaților].”

13 Titlul III din Decizia MSS, denumit „Autorizare”, cuprinde printre altele articolele 7 și 8 din această decizie. Potrivit articolului 7 din decizia menționată:

„(1) Statele membre garantează candidaților selectați, în funcție de intervalul de timp și de zona de servicii la care s-au angajat candidații selectați, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (c) și în conformitate cu legislația națională și comunitară, dreptul de utilizare a frecvenței radio identificate prin decizia Comisiei [referitoare la selectarea candidaților], precum și dreptul de a opera un sistem mobil de comunicații prin satelit. Statele membre informează în mod corespunzător candidații selectați cu privire la aceste drepturi.

(2) Drepturile prevăzute la alineatul (1) se acordă sub rezerva următoarelor condiții comune:

[…]

(c) candidații selectați onorează orice angajamente asumate în cererile depuse sau în timpul procedurii de selectare comparativă, indiferent dacă cererea combinată de frecvențe radio solicitate depășește numărul de frecvențe disponibile;

[…]”

14 Articolul 8 din decizia menționată prevede:

(1) Statele membre, în conformitate cu legislația națională și comunitară, se asigură că autoritățile lor competente acordă candidaților selectați în conformitate cu dispozițiile titlului II și autorizați să utilizeze spectrul în temeiul articolului 7 autorizațiile necesare pentru furnizarea [CTC] pentru sistemele mobile de comunicații prin satelit de pe teritoriul acestora.

[…]

(3) Toate autorizațiile naționale de operare a [CTC] pentru sistemele mobile de comunicații prin satelit în banda de frecvență de 2 GHz se acordă sub rezerva următoarelor condiții comune:

(a) operatorii utilizează spectrul de frecvențe radio asignat pentru furnizarea de [CTC] pentru sistemele mobile de comunicații prin satelit;

(b) [CTC] fac parte integrantă dintr-un sistem mobil de comunicații prin satelit și sunt controlate de mecanismul de gestionare a resurselor și a rețelelor de comunicații prin satelit; acestea utilizează aceeași direcție de transmisie și aceleași părți din banda de frecvență ca și componentele de satelit asociate și nu necesită alte frecvențe decât cele ale sistemului mobil de comunicații prin satelit asociat;

(c) în caz de defecțiune a componentei de satelit a sistemului mobil de comunicații prin satelit asociat, funcționarea independentă a [CTC] nu depășește 18 luni;

(d) drepturile de utilizare și autorizațiile se acordă pe o perioadă care se încheie cel târziu la data expirării autorizației eliberate pentru sistemul mobil de comunicații prin satelit asociat.”

Decizia privind selectarea

15 Potrivit articolului (2) din Decizia 2009/449/CE a Comisiei din 13 mai 2009 privind selectarea unor operatori de sisteme paneuropene care furnizează servicii mobile de comunicații prin satelit (MSS) (JO 2009, L 149, p. 65, denumită în continuare „decizia privind selectarea”):

„Societățile Inmarsat Ventures Limited și Solaris Mobile Limited sunt candidate eligibile în urma primei etape de selectare din procedura de selectare comparativă prevăzută la titlul II din Decizia [MSS].

Deoarece cererea combinată de frecvențe radio solicitate de candidații eligibili reținuți în urma primei etape de selectare din procedura de selectare comparativă prevăzută la titlul II din Decizia [MSS] nu depășește numărul de frecvențe radio disponibile, identificate în articolul 1 alineatul (1) din Decizia [MSS], se selectează societățile Inmarsat și Solaris Mobile Limited.”

16 Articolul 3 din această decizie are următorul cuprins:

„Frecvențele pe care fiecare candidat selectat este autorizat să le utilizeze în fiecare stat membru, în conformitate cu titlul III din Decizia [MSS], sunt următoarele:

a) Inmarsat Ventures Limited: de la 1 980 la 1 995 MHz pentru comunicațiile pământ-spațiu și de la 2 170 la 2 185 MHz pentru comunicațiile spațiu-pământ;

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

17 În urma procedurii de selecție prevăzute în titlul II din Decizia MSS, Inmarsat a fost selectată de Comisie, în temeiul articolului 2 al doilea paragraf din decizia privind selectarea, ca operator de sisteme mobile de comunicații prin satelit.

18 Această întreprindere a dezvoltat un sistem denumit „European Aviation Network” (EAN), destinat să furnizeze servicii de conexiune în zbor avioanelor care survolează Uniunea, prin intermediul transmisiunilor prin satelit, recepționate printr-un terminal situat pe fuzelajul avioanelor, și al transmisiunilor efectuate pornind de la CTC plasate pe teritoriul Uniunii, recepționate printr-un terminal situat sub fuzelajul avioanelor.

19 Prin decizia din 21 octombrie 2014, ARCEP a autorizat Inmarsat să utilizeze pe teritoriul Franței metropolitane frecvențele prevăzute la articolul 3 litera (a) din decizia privind selectarea. În plus, printr-o decizie din 22 februarie 2018 (denumită în continuare „decizia din 22 februarie 2018”), această autoritate a atribuit Inmarsat autorizația de exploatare a CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit.

20 Eutelsat, concurentă a Inmarsat, a sesizat instanța de trimitere, Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța), cu o acțiune având ca obiect anularea deciziei din 22 februarie 2018, printre altele pentru motivul unei încălcări a dreptului Uniunii.

21 În această privință, Eutelsat invocă în principal trei motive. Aceasta susține, în primul rând, că sistemul EAN avut în vedere de Inmarsat nu constituie un sistem mobil de comunicații prin satelit, cu excepția cazului în care componentele sale terestre complementare fac parte integrantă din acesta. În al doilea rând, CTC autorizate prin decizia din 22 februarie 2018 nu ar avea un caracter complementar în raport cu componenta de satelit a acestei rețele. În al treilea rând, faptul că Inmarsat nu furnizase servicii mobile de comunicații prin satelit la data prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din Decizia MSS ar împiedica eliberarea autorizației de exploatare a CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit.

22 Viasat Inc și Viasat UK Ltd (denumite în continuare, împreună, „Viasat”) au intervenit în susținerea acțiunii în anulare formulate de Eutelsat.

23 Instanța de trimitere consideră, mai întâi, că răspunsul care trebuie dat la primul motiv menționat la punctul 21 din prezenta hotărâre necesită printre altele să se stabilească criteriile juridice care permit identificarea unei „stații terestre mobile”, în sensul Deciziei MSS, pentru a verifica dacă se poate considera că sistemul EAN îndeplinește aceste criterii.

24 În continuare, potrivit acestei instanțe, răspunsul la cel de al doilea motiv vizat la punctul 21 din prezenta hotărâre impune clarificarea rolului componentelor de satelit și, respectiv, al celor terestre ale unui sistem mobil de comunicații prin satelit, în temeiul articolului 2 alineatul (2) din Decizia MSS, precum și a noțiunii de „calitate necesară”, în sensul literei (b) a acestui articol 2 alineatul (2).

25 În sfârșit, instanța menționată consideră că răspunsul la al treilea motiv menționat la punctul 21 din prezenta hotărâre necesită să se precizeze efectele unei eventuale nerespectări de către operatorul selectat în conformitate cu titlul II din aceasta a datei-limită prevăzute la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din Decizia MSS pentru acoperirea teritoriului prin intermediul unui sistem mobil de comunicații prin satelit și în special să se stabilească dacă, în cazul unei astfel de nerespectări, autoritățile competente ale statelor membre trebuie să refuze acordarea autorizațiilor de exploatare a CTC sau cel puțin dacă ele pot să refuze acordarea autorizațiilor respective.

26 În aceste condiții, Conseil d'État (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Care sunt criteriile juridice care permit identificarea unei stații terestre mobile în sensul Deciziei [MSS]? Această decizie trebuie interpretată în sensul că impune ca o stație terestră mobilă care comunică cu o [CTC] să poată comunica de asemenea, fără echipamente distincte, cu un satelit? În cazul unui răspuns afirmativ, cum trebuie apreciată unicitatea echipamentelor?

2) Dispozițiile articolului 2 alineatul (2) din Decizia [MSS] trebuie interpretate în sensul că un sistem mobil de comunicații prin satelit trebuie să se bazeze în principal pe componente de satelit sau acestea permit să se considere că rolul componentelor de satelit și, respectiv, al celor terestre este lipsit de importanță, inclusiv într-o configurație în care componenta de satelit este utilă numai atunci când comunicațiile cu componentele terestre nu pot fi asigurate? Pot fi instalate [CTC] astfel încât să acopere tot teritoriul [Uniunii], pentru motivul că stațiile spațiale nu permit asigurarea calității necesare a comunicațiilor în nicio poziție în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din aceeași decizie?

3) În ipoteza în care se dovedește că operatorul selectat în conformitate cu titlul II din [Decizia MSS] nu a respectat angajamentele în ceea ce privește acoperirea teritoriului prin intermediul unui sistem mobil de comunicații prin satelit, definite la articolul 7 alineatul (2) [din această decizie], la data-limită prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) [din decizia menționată], autoritățile competente ale statelor membre trebuie să refuze să acorde autorizații de exploatare a componentelor terestre complementare? În cazul unui răspuns negativ, acestea pot refuza să acorde autorizațiile menționate?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la a doua întrebare

27 Pentru a răspunde la a doua întrebare, care trebuie analizată în primul rând, trebuie precizat că este cert că, în speță, sistemul dezvoltat de Inmarsat, deși are în componența sa un satelit, se bazează, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, în esență pe comunicațiile cu stațiile terestre, întrucât acestea din urmă acoperă întregul teritoriu european al statelor membre. Astfel, stațiile terestre în discuție în litigiul principal pe care Inmarsat a fost autorizată prin decizia din 22 februarie 2018 să le exploateze în calitate de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit se întind pe întregul teritoriu al Franței metropolitane.

28 Pe de altă parte, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 67 din concluzii, din dosarul de care dispune Curtea reiese că satelitul pus în funcțiune de Inmarsat în cadrul sistemului său mobil de comunicații prin satelit nu are vocația de a fi utilizat decât în zonele neacoperite de stațiile terestre exploatate de această întreprindere, și anume în special deasupra mărilor.

29 În consecință, prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Decizia MSS trebuie interpretat în sensul că un sistem mobil de comunicații prin satelit trebuie să se bazeze cu titlu principal, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, pe componenta de satelit a acestui sistem și dacă CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit pot fi instalate astfel încât să acopere întregul teritoriu al Uniunii, pentru motivul că această componentă de satelit nu permite să se asigure în niciun punct de pe acest teritoriu comunicații la „calitatea necesară" în sensul dispoziției menționate.

30 Este necesar să se reamintească faptul că, potrivit articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, „sistemele mobile de comunicații prin satelit” sunt definite ca rețele electronice de comunicații și instalații asociate care pot furniza servicii de radiocomunicații între o stație terestră mobilă și una sau mai multe stații spațiale, între stații terestre mobile prin intermediul uneia sau mai multor stații spațiale sau între o stație terestră mobilă și una sau mai multe CTC utilizate în poziții fixe. Această dispoziție precizează de asemenea că un astfel de sistem include cel puțin o stație spațială.

31 Pe de altă parte, potrivit articolului 2 alineatul (2) litera (b) din această decizie, „[CTC] pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit” înseamnă stații terestre utilizate în poziții fixe pentru a spori gradul de disponibilitate al MSS în zonele geografice din raza de acțiune a satelitului (sateliților) sistemului în care comunicațiile cu una sau mai multe stații spațiale nu pot fi asigurate la calitatea necesară.

32 În ceea ce privește autorizațiile necesare pentru furnizarea de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit, articolul 8 alineatul (1) din Decizia MSS prevede că revine autorităților competente ale statelor membre sarcina de a acorda aceste autorizații, cu efect pe teritoriile lor naționale respective, candidaților selectați în conformitate cu titlul II din această decizie și autorizați să utilizeze spectrul în temeiul articolului 7 din decizia menționată.

33 În conformitate cu articolul 8 alineatul (3) din aceeași decizie, autorizațiile respective sunt supuse unor condiții comune, enumerate la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții. Astfel, se impune în special ca operatorii să utilizeze spectrul de frecvențe radio asignat pentru furnizarea de CTC pentru sistemele mobile de comunicații prin satelit. În plus, CTC trebuie să facă parte integrantă dintr-un sistem mobil de comunicații prin satelit și trebuie să fie controlate de mecanismul de gestionare a resurselor și a rețelelor de comunicații prin satelit, acestea trebuie să utilizeze aceeași direcție de transmisie și aceleași părți din banda de frecvență ca și componentele de satelit asociate și nu trebuie să necesite alte frecvențe decât cele ale sistemului mobil de comunicații prin satelit asociat. Mai mult, în caz de defecțiune a componentei de satelit a sistemului mobil de comunicații prin satelit asociat, funcționarea independentă a CTC nu trebuie să depășească 18 luni.

34 Mai întâi, din dispozițiile amintite mai sus reiese că un „sistem mobil de comunicații prin satelit”, în sensul Deciziei MSS, trebuie să includă în mod obligatoriu cel puțin o stație spațială, în timp ce exploatarea CTC este doar facultativă. În plus, atunci când un operator dorește să recurgă la CTC, condițiile comune prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din această decizie trebuie respectate.

35 În această privință trebuie constatat că nici articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Decizia MSS, nici articolul 8 alineatele (1) și (3) din aceasta nu definesc, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, raportul dintre componenta de satelit a unui sistem mobil de comunicații prin satelit, pe de o parte, și componenta terestră a acestui sistem, pe de altă parte.

36 În special, nu se poate trage nicio concluzie cu privire la acest aspect din utilizarea termenului „complementară” în expresia „elemente terestre complementare”, din moment ce, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 77 din concluzii, termenul respectiv nu conține nicio mențiune cu privire la importanța relativă a acestor două componente.

37 În consecință, nu se poate considera că un sistem mobil de comunicații prin satelit, din care fac parte atât un satelit, cât și CTC, trebuie să se bazeze în principal, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, pe componenta de satelit a acestui sistem.

38 În continuare, în ceea ce privește întinderea acoperirii CTC, este necesar să se arate de la bun început că, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Decizia MSS, autoritățile competente ale statelor membre acordă autorizațiile necesare pentru furnizarea de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit numai pentru teritoriile lor naționale respective.

39 În conformitate cu condiția prevăzută la articolul 8 alineatul (3) litera (a) din această decizie, comună tuturor autorizațiilor emise de statele membre, operatorul trebuie să utilizeze spectrul de frecvențe radio asignat pentru furnizarea de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit. Prin urmare, stațiile terestre pe care un operator solicită să le exploateze în calitate de CTC trebuie să corespundă unor „CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din decizia menționată.

40 Această din urmă dispoziție evidențiază două cerințe principale pentru ca o stație terestră să poată fi calificată drept „CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit”. În ceea ce privește localizarea, această stație terestră trebuie să fie utilizată într-un anumit punct și să acopere o zonă geografică situată în interiorul amprentei satelitului sau a sateliților sistemului mobil de comunicații prin satelit vizat. În plus, din punct de vedere funcțional, ea trebuie să fie utilizată pentru a crește disponibilitatea serviciului mobil de comunicații prin satelit în zonele în care comunicațiile cu componenta de satelit a acestui sistem nu pot fi asigurate la calitatea necesară.

41 Rezultă că, dacă sunt îndeplinite aceste cerințe și celelalte condiții comune, prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din Decizia MSS, nicio limitare în ceea ce privește numărul de CTC care pot fi exploatate sau întinderea acoperirii lor geografice nu poate fi dedusă din articolul 2 alineatul (2) litera (b) din decizia menționată și nici din vreo altă dispoziție a acesteia.

42 În ceea ce privește, în acest context, noțiunea de „calitate necesară”, care figurează la articolul 2 alineatul (2) litera (b) și care este vizată în mod specific de instanța de trimitere, Comisia susține în observațiile sale scrise că aceasta ar trebui interpretată în raport cu componenta de satelit a sistemului mobil de comunicații prin satelit vizat. Astfel, „calitatea necesară” ar trebui să fie înțeleasă ca fiind nivelul maxim de capacitate de transmitere a datelor pe care această componentă ar fi în măsură să îl furnizeze în împrejurări normale de exploatare comercială, în condiții ideale de comunicare, într-un anumit loc în care se situează o stație terestră.

43 Această interpretare, care nu își găsește temeiul în modul de redactare a articolului 2 alineatul (2) litera (b) din Decizia MSS, nu poate fi reținută.

44 Dimpotrivă, ținând seama de contextul în care se înscrie articolul 2 alineatul (2) litera (b) menționat, precum și de obiectivele urmărite prin Decizia MSS, trebuie să se considere că, în sensul acestei dispoziții, „calitatea necesară” se stabilește, în primul rând, în funcție de nivelul de calitate necesar pentru furnizarea serviciului propus de operatorul sistemului mobil de comunicații prin satelit vizat.

45 Astfel, conform articolului 8 alineatul (3) litera (b) din Decizia MSS, interpretat în lumina considerentului (18) al acesteia, CTC fac parte integrantă din sistemul mobil de comunicații prin satelit. În această privință, serviciile furnizate de un asemenea sistem constituie, așa cum reiese din considerentul (5) al acestei decizii, o bază alternativă inovatoare pentru diferite tipuri de servicii paneuropene de telecomunicații și radiodifuziune/multidifuziune, precum acces internet/intranet de mare viteză sau servicii multimedia mobile. În plus, din considerentele (1) și (5) ale deciziei menționate rezultă că aceasta urmărește deopotrivă promovarea inovării și a intereselor consumatorilor.

46 Or, furnizarea unor asemenea servicii, inovatoare și de calitate, necesită o capacitate din ce în ce mai mare. Mai mult, nu este nici posibil din punct de vedere tehnic, nici viabil din punct de vedere comercial pentru operatorul unui sistem mobil de comunicații prin satelit să satisfacă cereri de capacitate și, în consecință, de calitate sporite numai prin consolidarea componentei de satelit a sistemului său, dat fiind că numărul de frecvențe radio de care dispune acest operator este limitat și se ridică, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia MSS, la maximum 15 MHz pentru comunicațiile Pământ-spațiu și la maximum 15 MHz pentru comunicațiile spațiu-Pământ.

47 În aceste condiții, exploatarea sporită a stațiilor terestre, care sunt, având în vedere proprietățile lor tehnice intrinseci, mai performante din perspectiva capacității, poate fi mai bine adaptată pentru a răspunde acestor nevoi și permite, pe de altă parte, o utilizare mai eficientă a frecvențelor radio, obiectiv subliniat în considerentul (4) al Deciziei MSS.

48 Mai trebuie arătat în această privință că principiul neutralității tehnologice, de care trebuie să se țină seama în acest domeniu, impune ca interpretarea dispozițiilor în cauză să nu restrângă inovarea și progresul tehnologic.

49 În rest, modul de redactare a considerentului (18) al Deciziei MSS nu se opune unei asemenea interpretări în măsura în care acesta, enunțând că CTC sunt utilizate în mod caracteristic pentru creșterea numărului de servicii prin satelit furnizate în zonele în care este posibil să nu se poată menține un contact continuu cu satelitul din cauza obstrucționării profilului cauzate de clădiri și de relief, se limitează la a menționa un anumit tip de utilizare posibilă a CTC, fără a exclude totuși altele.

50 Trebuie adăugat însă că, în temeiul articolului 1 alineatul (1) din Decizia MSS, aceasta urmărește să faciliteze dezvoltarea unei piețe interne competitive pentru serviciile mobile de comunicații prin satelit, obiectiv subliniat de asemenea în considerentele (5) și (19) ale deciziei respective. Or, având în vedere acest obiectiv, dreptul de exploatare a CTC conferit operatorului unui astfel de sistem mobil de comunicații prin satelit nu ar trebui să conducă la denaturarea concurenței pe piața relevantă.

51 Prin urmare, revine autorității naționale competente, singura abilitată să acorde autorizațiile necesare furnizării de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit, să examineze în ce măsură exploatarea CTC solicitată poate provoca o denaturare a concurenței și să adauge la autorizațiile menționate limitări și obligații adecvate și necesare pentru ca concurența să nu fie denaturată sau chiar, dacă este cazul, să refuze autorizarea.

52 Rezultă că autoritatea competentă a unui stat membru este abilitată să autorizeze ca CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit să fie exploatate astfel încât să acopere întregul teritoriu al acestui stat membru, pentru motivul că, în niciun punct de pe acest teritoriu, componenta de satelit a sistemului mobil de comunicații prin satelit în cauză nu permite să se asigure comunicațiile la „calitatea necesară”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din Decizia MSS, înțeleasă ca nivelul de calitate necesar pentru furnizarea serviciului propus de operatorul acestui sistem, cu condiția de a nu fi denaturată concurența.

53 În sfârșit, revine de asemenea acestei autorități sarcina de a verifica dacă condiția comună prevăzută la articolul 8 alineatul (3) litera (c) din această decizie, potrivit căreia orice funcționare autonomă a CTC este limitată la cazul unei defecțiuni a componentei de satelit a acestui sistem și nu trebuie să depășească 18 luni, va fi respectată.

54 Astfel, rezultă din această dispoziție coroborată cu articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Decizia MSS că, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 72 din concluzii, un sistem mobil de comunicații prin satelit trebuie nu doar să fie dotat cu o componentă de satelit, ci aceasta trebuie de asemenea să fie utilizată efectiv.

55 Rezultă că componenta de satelit a unui sistem mobil de comunicații prin satelit trebuie să funcționeze, în practică, împreună cu CTC și că rolul său nu se poate limita, în realitate, la a proceda astfel încât să fie îndeplinite din punct de vedere formal condițiile prevăzute de Decizia MSS.

56 Prin urmare, autoritatea națională competentă este obligată să verifice dacă componenta de satelit a sistemului mobil de comunicații prin satelit în cauză prezintă o utilitate reală și concretă, în sensul că o asemenea componentă trebuie să fie necesară pentru funcționarea sistemului menționat, sub rezerva, după cum s-a precizat la punctul 33 din prezenta hotărâre, a unei funcționări autonome a CTC, în caz de defecțiune a componentei de satelit, care nu trebuie să depășească 18 luni.

57 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Decizia MSS coroborat cu articolul 8 alineatele (1) și (3) din această decizie trebuie interpretat în sensul că un sistem mobil de comunicații prin satelit nu trebuie să se bazeze cu titlu principal, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, pe componenta de satelit a acestui sistem, iar CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit pot fi instalate astfel încât să acopere întreg teritoriul Uniunii pentru motivul că această componentă de satelit nu permite să se asigure comunicațiile în niciun punct al acestui teritoriu la „calitatea necesară” în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din decizia menționată, înțeleasă ca nivelul de calitate necesar pentru furnizarea serviciului propus de operatorul acestui sistem, cu condiția ca concurența să nu fie denaturată și ca respectiva componentă de satelit să prezinte o utilitate reală și concretă, în sensul că o asemenea componentă să fie necesară pentru funcționarea sistemului mobil de comunicații prin satelit, sub rezerva unei funcționări autonome a CTC, în caz de defecțiune a componentei de satelit, care nu trebuie să depășească 18 luni.

Cu privire la prima întrebare

58 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă noțiunea de „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, trebuie interpretată în sensul că se impune ca, pentru a intra sub incidența acestei noțiuni, o astfel de stație să poată comunica, fără echipamente distincte, atât cu o CTC, cât și cu un satelit.

59 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în speță, în cadrul sistemului dezvoltat de Inmarsat, avioanele echipate cu acest sistem sunt dotate cu un terminal de recepție situat pe fuzelaj și cu un terminal de recepție situat sub acesta. În timp ce primul terminal primește comunicații prin satelit, cel de al doilea le primește pe cele care sunt efectuate prin intermediul CTC. În plus, reiese din dosarul de care dispune Curtea că cele două terminale sunt conectate de un dispozitiv de gestionare a comunicațiilor.

60 În această privință, Eutelsat și Viasat arată în esență, pe de o parte, că terminalul de recepție situat sub fuzelaj nu poate fi considerat o „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, întrucât acest terminal de recepție nu este în măsură să comunice cu un satelit. Pe de altă parte, potrivit acestor părți, nu se poate considera că cele două terminale, precum și dispozitivul de gestionare a comunicațiilor, în ansamblul lor, constituie o astfel de stație.

61 Trebuie arătat că, deși Decizia MSS nu aduce precizări cu privire la conținutul noțiunii de „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din această decizie, Regulamentul radiocomunicațiilor prevede o definiție a noțiunii respective.

62 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, textele de drept al Uniunii trebuie interpretate, în măsura posibilului, în lumina dreptului internațional (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Zeman, C-543/12, EU:C:2014:2143, punctul 58 și jurisprudența citată). Acest lucru este valabil în special atunci când un astfel de text recurge la noțiuni specifice utilizate într-un acord internațional încheiat sub egida unei organizații internaționale, precum UIT, ai cărei membri sunt toate statele membre ale Uniunii, iar Uniunea însăși este un „membru sectorial”.

63 Prin urmare, în vederea interpretării noțiunii de „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, trebuie să se țină seama de definiția furnizată de Regulamentul radiocomunicațiilor.

64 Potrivit punctului 1.68 al articolului 1 din Regulamentul privind radiocomunicațiile, o „stație terestră mobilă” înseamnă o stație terestră a serviciului mobil prin satelit destinată să fie utilizată atunci când se află în mișcare sau în timpul unor opriri în puncte nedeterminate. În această privință, expresiile „stație”, „stație terestră” și „serviciu mobil de comunicații prin satelit” sunt definite la punctele 1.61, 1.63 și, respectiv, 1.25 ale acestui articol 1.

65 Din ansamblul acestor dispoziții rezultă că o stație terestră mobilă, în sensul Regulamentului radiocomunicațiilor, se caracterizează prin patru elemente distincte care privesc structura, localizarea, mobilitatea și funcția.

66 În primul rând, în ceea ce privește structura sa, o astfel de stație constă în unu sau mai mulți emițători sau receptori ori într-un ansamblu de emițători și de receptori, inclusiv aparate accesorii.

67 În al doilea rând, în ceea ce privește localizarea sa, o stație terestră mobilă se află fie pe suprafața Pământului, fie în partea principală a atmosferei terestre.

68 În al treilea rând, în ceea ce privește aspectul referitor la mobilitatea sa, o asemenea stație este destinată să fie utilizată atunci când se află în mișcare sau în timpul unor opriri în puncte nedeterminate.

69 În al patrulea rând, în ceea ce privește aspectul funcțional al unei stații terestre mobile, este necesar să se arate că, în cadrul furnizării anumitor tipuri de servicii de radiocomunicații, aceasta este destinată să permită comunicarea între stații spațiale sau să comunice cu una sau cu mai multe stații spațiale ori cu alte stații de aceeași natură, prin intermediul uneia sau mai multor stații spațiale.

70 Or, referitor la acest aspect funcțional, după cum a arătat și domnul avocat general la punctul 46 din concluzii, spre deosebire de Regulamentul radiocomunicațiilor, articolul 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS nu are în vedere, în ceea ce privește serviciile de radiocomunicații vizate de această dispoziție, comunicațiile între stații spațiale, deși include comunicațiile între o stație terestră mobilă și una sau mai multe CTC. În plus, dispoziția menționată prevede că sistemele mobile de comunicații prin satelit includ cel puțin o stație spațială.

71 Prin urmare, este necesar să se considere că o „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, este o stație, respectiv unu sau mai mulți emițători sau receptori ori un ansamblu de emițători și de receptori, inclusiv aparate accesorii, situată fie pe suprafața Pământului, fie în partea principală a atmosferei terestre, destinată să fie utilizată atunci când se află în mișcare sau în timpul unor opriri în puncte nedeterminate, care trebuie să aibă capacitatea de a comunica cu una sau mai multe stații spațiale sau cu alte stații de aceeași natură, cu ajutorul uneia sau mai multor stații spațiale, și care poate avea capacitatea de a comunica cu una sau mai multe CTC.

72 În ceea ce privește o configurație precum cea în discuție în litigiul principal, trebuie să se constate că un ansamblu compus din două terminale de recepție distincte legate de un dispozitiv de gestionare a comunicațiilor, primul situat pe fuzelajul unui avion și care comunică cu o stație spațială, iar al doilea situat sub acest fuzelaj și care comunică cu CTC, îndeplinește aceste cerințe.

73 În schimb, astfel cum a arătat domnul avocat general în esență la punctul 57 din concluzii, este lipsită de relevanță în această privință împrejurarea că elementele individuale nu formează un ansamblu indisociabil din punct de vedere fizic.

74 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că noțiunea de „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Decizia MSS, trebuie interpretată în sensul că nu este necesar ca, pentru a intra sub incidența acestei noțiuni, o astfel de stație să poată fi în măsură să comunice, fără echipamente distincte, atât cu o CTC, cât și cu un satelit.

Cu privire la a treia întrebare

75 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (1) din Decizia MSS coroborat cu articolul 7 alineatul (1) din această decizie trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se dovedește că un operator selectat în conformitate cu titlul II din decizia menționată și autorizat să utilizeze spectrul de frecvențe radio în temeiul articolului 7 din aceeași decizie nu a furnizat servicii mobile prin satelit prin intermediul unui sistem mobil de comunicații prin satelit până la data-limită prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din Decizia MSS, autoritățile competente ale statelor membre trebuie sau cel puțin pot să refuze acordarea autorizațiilor necesare furnizării de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit respectivului operator pentru motivul că acesta nu și-a respectat angajamentul asumat în candidatură.

76 În măsura în care, în Hotărârea din 5 martie 2020, Viasat UK și Viasat (C-100/19, EU:C:2020:174), Curtea a avut deja ocazia să examineze o întrebare identică, răspunsul dat de Curte la această întrebare, astfel cum figurează în dispozitivul hotărârii menționate, poate fi transpus pe deplin prezentei întrebări preliminară.

77 În aceste condiții este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 8 alineatul (1) din Decizia MSS coroborat cu articolul 7 alineatul (1) din această decizie trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se dovedește că un operator selectat în conformitate cu titlul II din decizia menționată și autorizat să utilizeze spectrul de frecvențe radio în temeiul articolului 7 din aceeași decizie nu a furnizat servicii mobile de comunicații prin satelit prin intermediul unui sistem mobil prin satelit până la data-limită prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din Decizia MSS, autoritățile competente ale statelor membre nu sunt abilitate să refuze acordarea autorizațiilor necesare furnizării de CTC pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit respectivului operator pentru motivul că acesta nu și-a respectat angajamentul asumat în candidatură.

Cu privire la cheltuielile de judecată

78 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Decizia 626/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 2008 privind selectarea și autorizarea sistemelor care furnizează servicii mobile de comunicații prin satelit (MSS) coroborat cu articolul 8 alineatele (1) și (3) din această decizie trebuie interpretat în sensul că un sistem mobil de comunicații prin satelit nu trebuie să se bazeze cu titlu principal, în ceea ce privește capacitatea datelor transmise, pe componenta de satelit a acestui sistem, iar componentele terestre complementare pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit pot fi instalate astfel încât să acopere întreg teritoriul Uniunii pentru motivul că această componentă de satelit nu permite să se asigure comunicațiile în niciun punct al teritoriului respectiv la „calitatea necesară” în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (b) din decizia menționată, înțeleasă ca nivelul de calitate necesar pentru furnizarea serviciului propus de operatorul acestui sistem, cu condiția ca concurența să nu fie denaturată și ca respectiva componentă de satelit să prezinte o utilitate reală și concretă, în sensul că o asemenea componentă să fie necesară pentru funcționarea sistemului mobil de comunicații prin satelit, sub rezerva unei funcționări autonome a componentelor terestre complementare, în caz de defecțiune a componentei de satelit, care nu trebuie să depășească 18 luni.**

2) **Noțiunea de „stație terestră mobilă”, în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (a) din decizia 626/2008, trebuie interpretată în sensul că nu este necesar, pentru a intra sub incidența acestei noțiuni, ca o astfel de stație să poată comunica fără echipamente distincte atât cu o componentă terestră complementară, cât și cu un satelit.**

3) **Articolul 8 alineatul (1) din Decizia nr. 626/2008 coroborat cu articolul 7 alineatul (1) din această decizie trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care se dovedește că un operator selectat în conformitate cu titlul II din decizia menționată și autorizat să utilizeze spectrul de frecvențe radio în temeiul articolului 7 din aceeași decizie nu a furnizat servicii mobile prin satelit prin intermediul unui sistem mobil prin satelit până la data-limită prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (c) punctul (ii) din Decizia nr. 626/2008, autoritățile competente ale statelor membre nu sunt abilitate să refuze acordarea autorizațiilor necesare furnizării de componente terestre complementare pentru sisteme mobile de comunicații prin satelit respectivului operator pentru motivul că acesta nu și-a respectat angajamentul asumat în candidatură.**

Semnături